

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn of דף סנהדרין ל"ו ל"ו
Some of the topics we will learn about include:

דיני ממונות ודיני נפשות

The Gemara compares and contrasts monetary and capital cases regarding many Halachos, including:

1.

מתחילין מן הגדול
מתחילין מן הצד

Whether the preeminent judge or a lesser judge opens the deliberations by stating his opinion;

2.

ממזר וגר

Whether a ממזר or a convert can serve as a judge?

3.

זקן וסריס ומי שאין לו בנים

Whether an elderly person, or someone who cannot or does not have children, can serve as a judge.

רבי

The Gemara discusses several attributes of Rebbe, including:

ענוה יתירה

His extreme humility;

AND

מימות משה ועד רבי לא מצינו

תורה וגדולה במקום אחד

He was the first person since משה רבינו who in his time was both the preeminent Torah scholar and the principal authority over ישראל כלל.

B מונין אחד או שנים

The Gemara discusses cases where several opinions are counted as one, including:

1.

שונה אדם לתלמידו

ודן עמו בדיני נפשות

If a judge teaches his student the law, whether he can then include him in the court? AND

האב ובנו

הרב ותלמידו

If a father and his son, or a teacher and his student, are both on the court;

שור הנסקל

The laws of a case of an ox that gored are compared to capital cases in some regards.

A

**דיני ממונות
ודיני נפשות**

1.
**מתחילין מן הגדול
מתחילין מן הצד**

2.
ממזר וגר

3.
זקן וסריס ומי שאין לו בנים

**רבי
ענוה יתירה**

**מימות משה ועד רבי לא מצינו
תורה וגדולה במקום אחד**

B

מונין אחד או שנים

**שונה אדם לתלמידו
ודן עמו בדיני נפשות**

**האב ובנו
הרב ותלמידו**

שור הנסקל

1 So let's review...

The Mishnah on דף ל"ב continues contrasting monetary and capital cases:

דיני ממונות
הטמאות והטהרות
מתחילין מן הגדול

In monetary cases and rulings regarding purity, the preeminent judge opens the deliberations by stating his opinion. However,

דיני נפשות
מתחילין מן הצד

In capital cases, one of the lesser judges states his opinion first, because the Pasuk says

לא תענה על רב

The word ריב is spelled without the letter ו"ד, and so we expound

לא תענה על רב

Not to argue with the preeminent scholar. Therefore,

Rashi explains,

לא מתחילין מיניה
דלמא חזא ליה חובה
ולא פלגינא עילויה

If the greatest scholar begins by stating his opinion to convict, a lesser judge may refrain from offering a reason to acquit.

The Gemara relates

שאני מניינא דבי רבי
דכולהו מנייניהו
מן הצד הוו מתחלי

In Rebbe's דין, even monetary cases began with the lesser judges, and Rashi explains

מפני ענוה יתירה שהיתה בו

Because of Rebbe's extreme humility, he never began the deliberations.

1

משנה

דיני ממונות
הטמאות והטהרות
מתחילין מן הגדול

In monetary cases and rulings regarding purity, the preeminent judge opens the deliberations by stating his opinion. However,

דיני נפשות
מתחילין מן הצד

In capital cases, one of the lesser judges states his opinion first,

because the Pasuk says

לא תענה על רב

לא תענה על רב

Not to argue with the preeminent scholar.

Therefore, Rashi explains,

לא מתחילין מיניה
דלמא חזא ליה חובה
ולא פלגינא עילויה

If the greatest scholar begins by stating his opinion to convict, a lesser judge may refrain from offering a reason to acquit.

שאני מניינא דבי רבי
דכולהו מנייניהו
מן הצד הוו מתחלי

In Rebbe's דין, even monetary cases began with the lesser judges,

and Rashi explains

מפני ענוה יתירה שהיתה בו
Because of Rebbe's extreme humility he never began the deliberations.

2 The Gemara digresses to discuss Rebbe's unique status:
 מימות משה ועד רבי
 לא מצינו תורה וגדולה במקום אחד
 From the times of משה רבינו until רבי, there was never one
 person who was both the preeminent Torah scholar and
 the principal authority over ישראל, כלל, in the way משה was
 the מלך and Rebbe was the נשיא. Similarly,
 מימות רבי עד רב אשי
 לא מצינו תורה וגדולה במקום אחד
 From the times of רבי until רב אשי, there was never such a
 person.

The Gemara asks that apparently there were others?
 הוה יהושע
 היהושע was the greatest Torah scholar AND the leader of
 his time?
 The Gemara answers
 הוה אלעזר
 אלעזר was an equally great Torah scholar.
 After listing several other similar cases, the Gemara asks
 הוה דוד
 דוד המלך was the greatest Torah scholar AND the leader of
 his time?
 The Gemara answers
 הוה עירא היאירי
 עירא היאירי was greater than him in Torah.
 Even though
 נח נפשיה
 He died in דוד's lifetime, and דוד המלך then attained this
 unique status; however,
 כוליה שניה קאמרינן
 We are only listing those who retained this status the
 entire time of their greatness.
 =====

3 The Gemara cites a related Halachah:
 שונה אדם לתלמידו
 ודן עמו בדיני נפשות
 In capital cases, a judge may teach his student the law, and
 then include him in the court and count him as a separate
 opinion.

2
מימות משה ועד רבי
לא מצינו תורה וגדולה במקום אחד

From the times of משה רבינו until רבי,
there was never one person who was both
the preeminent Torah scholar
and the principal authority over ישראל, כלל,
in the way משה was the מלך and Rebbe was the נשיא.

Similarly,

מימות רבי עד רב אשי
לא מצינו תורה וגדולה במקום אחד

From the times of רבי until רב אשי,
there was never such a person.

?

הוה יהושע

יהושע was the greatest Torah scholar
and the leader of his time?

The Gemara answers

הוה אלעזר

אלעזר was an equally great
Torah scholar.

The Gemara asks

הוה דוד

דוד המלך was the greatest
Torah scholar and the leader
of his time?

The Gemara answers

הוה עירא היאירי

עירא היאירי was greater
than him in Torah.

Even though

נח נפשיה

He died in דוד's lifetime,
and דוד המלך then attained
this unique status;

However,

כוליה שניה קאמרינן

We are only listing those
who retained this status
the entire time of their greatness.

3
שונה אדם לתלמידו
ודן עמו בדיני נפשות
In capital cases, a judge may teach his student the law,
and then include him in the court
and count him as a separate opinion.

4 The Gemara challenges this ruling from a ברייתא: הטהרות והטמאות Regarding rulings on matter of purity, האב ובנו הרב ותלמידו מונין להם שנים A father and his son, or a teacher and his student, are counted as separate opinions, because as Rashi explains הוראתן ביחיד ואין בהם מנין אלא אם כן חולקין An individual can decide these cases, and we only need to count opinions if there is a disagreement. Therefore, we are merely determining the view of the majority of scholars, and every individual is counted.

However, דיני ממונות ודיני נפשות ודיני מכות קידוש החדש ועיבור שנה Regarding rulings on monetary cases, capital cases, administering lashes, or establishing the new month or leap year; אב ובנו הרב ותלמידו אין מונין להן אלא אחד A father and his son, or a teacher and his student, are only counted as a single opinion, because as Rashi explains מנין שלהם אף בתחילת הדין מן התורה 'שזה צריך ג' וזה צריך כ"ג They initially require a certain number of judges, either 3 or 23, and so these closely related people only count as one opinion.

The Gemara answers כגון רב כהנא ורב אסי דלגמריה דרב הוו צריכי ולסבריה דרב לא הוו צריכי רב was referring to students such as רב אסי, who needed Rav's Torah knowledge, but did not need his assistance with their reasoning skills. Therefore, even though they learned the law from the same source, each opinion regarding the law's application is counted separately.
=====

4 **ברייתא**
הטהרות והטמאות
Regarding rulings on matter of purity,
האב ובנו הרב ותלמידו מונין להם שנים
A father and his son, or a teacher and his student, are counted as separate opinions,
because as Rashi explains
הוראתן ביחיד ואין בהם מנין אלא אם כן חולקין
An individual can decide these cases, and we only need to count opinions if there is a disagreement. Therefore, we are merely determining the view of the majority of scholars, and every individual is counted.

However,
דיני ממונות – ודיני נפשות ודיני מכות קידוש החדש – ועיבור שנה
Regarding rulings on monetary cases, capital cases, administering lashes, or establishing the new month or leap year;
אב ובנו הרב ותלמידו אין מונין להן אלא אחד
A father and his son, or a teacher and his student, are only counted as a single opinion,
because as Rashi explains
מנין שלהם אף בתחילת הדין מן התורה 'שזה צריך ג' וזה צריך כ"ג
They initially require a certain number of judges, either 3 or 23, and so these closely related people only count as one opinion.

כגון רב כהנא ורב אסי דלגמריה דרב הוו צריכי ולסבריה דרב לא הוו צריכי
רב כהנא ורב אסי, who needed Rav's Torah knowledge, but did not need his assistance with their reasoning skills. Therefore, even though they learned the law from the same source, each opinion regarding the law's application is counted separately.

5 Having listed the many differences between דיני ממונות and דיני נפשות, the Gemara comments:
 עשרה דברים יש בין דיני ממונות לדיני נפשות
 The Mishnah listed ten differences between monetary and capital cases. However, even though we derive from a Pasuk
 כמיתת הבעלים כך מיתת השור
 The sentencing of a goring ox is compared to a capital case, and therefore
 בעי עשרים ושלושה
 It also requires a court of 23 judges;
 Nevertheless,
 כולן אין נוהגין בשור הנסקל
 All other laws of capital cases do not apply to the sentencing of an ox, because the Pasuk says
 לא תטה משפט אביוֹןך בריבו
 And we expound
 משפט אביוֹןך אי אתה מטה
 אבל אתה מטה משפט של שור הנסקל
 We cannot convict a person with the majority of a single vote, but we can convict a שור הנסקל with the majority of a single vote.

Therefore, Rashi explains,
 היקש אתי לכ"ג
 שהוא עיקר הדין ותחילתו
 We assume that the comparison of
 כמיתת הבעלים כך מיתת השור
 Is regarding the requirement of 23 judges, because this is the primary and initial aspect of the case, while
 מהכא גמיר לכולהו
 All other aspects of capital cases are derived from the Halachah regarding the majority, and we do NOT compare שור הנסקל to capital cases, because
 להצלה אתי
 ומה לנו לחוס על שור המועד
 Those are special leniencies to save the defendant, and there is no reason to spare a dangerous animal. ®

5 *Therefore, even though they learned the law from the same source, each opinion regarding the law's application is counted separately.*

עשרה דברים יש בין דיני ממונות לדיני נפשות

The Mishnah listed ten differences between monetary and capital cases.

However, even though we derive from a Pasuk כמיתת הבעלים כך מיתת השור The sentencing of a goring ox is compared to a capital case, and therefore

בעי עשרים ושלושה

It also requires a court of 23 judges;

Nevertheless,

כולן אין נוהגין בשור הנסקל

All other laws of capital cases do not apply to the sentencing of an ox, because the Pasuk says

לא תטה משפט אביוֹןך בריבו

משפט אביוֹןך אי אתה מטה

אבל אתה מטה משפט של שור הנסקל

We cannot convict a person with the majority of a single vote, but we can convict a שור with the majority of a single vote.

Therefore, Rashi explains,

היקש אתי לכ"ג

שהוא עיקר הדין ותחילתו

We assume that the comparison of

כמיתת הבעלים כך מיתת השור

Is regarding the requirement of 23 judges, because this is the primary and initial aspect of the case, while

מהכא גמיר לכולהו

All other aspects of capital cases are derived from the Halachah regarding the majority, and we do not compare שור הנסקל to capital cases, because

להצלה אתי

ומה לנו לחוס על שור המועד

Those are special leniencies to save the defendant, and there is no reason to spare a dangerous animal.

6 Having mentioned ten differences, the Gemara asks
 עשרה
 הא ט' הוו
 There are actually only nine, because
 אין הכל כשרין
 ועשרים ושלושה
 חדא היא
 A panel of 23 judges is called a סנהדרין, and only the judges
 of a סנהדרין must be of a certain lineage. Therefore, these
 two laws are essentially one?

The Gemara concedes the point, and cites a ברייתא that
 lists a tenth difference:
 אין מושיבין בסנהדרין
 זקן וסריס ומי שאין לו בנים
 An elderly person, or someone who cannot or does not
 have children, cannot serve as a judge for a capital case,
 because he does not have sufficient compassion.
 =====

6

**עשרה
הא ט' הוו**
There are actually only nine,

?
because

**אין הכל כשרין
ועשרים ושלושה
חדא היא**
*A panel of 23 judges is called a סנהדרין,
and only the judges of a סנהדרין must be of a certain lineage.
Therefore, these two laws are essentially one?*

*The Gemara concedes the point,
and cites a ברייתא that lists a tenth difference:*

**אין מושיבין בסנהדרין
זקן וסריס ומי שאין לו בנים**
*An elderly person, or someone
who cannot or does not have children,
cannot serve as a judge for a capital case,
because he does not have sufficient compassion.*

7 The Mishnah concludes
 הכל כשרין לדון דיני ממונות
 ואין הכל כשרין לדון דיני נפשות
 אלא כהנים לויים וישראלים המשיאין לכהונה
 Every Jew is eligible to serve as a judge in monetary
 cases, but not everyone is eligible to serve as a judge in
 capital cases.
 And the Gemara explains
 הכל לאתוויי ממזר
 A ממזר can serve as a judge in monetary cases, even
 though
 אינו ראוי לבא בקהל
 He cannot marry into the general populace; AND
 לאתוויי גר
 A convert can serve as a judge in monetary cases, even
 though
 לא בא מטיפה כשרה
 He was not born a Jew.

However,
 ואין הכל כשרין לדון דיני נפשות
 אלא כהנים לויים וישראלים המשיאין לכהונה
 Only Kohanim, Levi'im, and Yisraelim of pure lineage,
 whose families are permitted to intermarry with the
 Kohanim, can serve as a judge for a capital case, because
 כשם שב"ד מנוקין בצדק
 כך מנוקין מכל מום
 Just as שב"ד must be completely righteous, they also must
 be free of impure lineage, as the Pasuk says
 ונשאו אתך
 And we expound
 בדומין לך ליהוי
 They should be similar to you, משה רבינו, of pure lineage.

7 *משנה*
 הכל כשרין לדון דיני ממונות
 ואין הכל כשרין לדון דיני נפשות
 אלא כהנים לויים וישראלים
 המשיאין לכהונה
 Every Jew is eligible to serve as a judge in monetary cases,
 but not everyone is eligible to serve as a judge
 in capital cases.

Even though
אינו ראוי לבא בקהל
He cannot marry into the general populace;

AND
לאתוויי גר
A convert can serve as a judge in monetary cases,

Even though
לא בא מטיפה כשרה
He was not born a Jew.

ואין הכל כשרין לדון דיני נפשות
 אלא כהנים לויים וישראלים
 המשיאין לכהונה
 Only Kohanim, Levi'im, and Yisraelim of pure lineage,
 whose families are permitted to intermarry with the
 Kohanim, can serve as a judge for a capital case,
 because
 כשם שב"ד מנוקין בצדק
 כך מנוקין מכל מום
 Just as שב"ד must be completely righteous,
 they also must be free of impure lineage,
 as the Pasuk says
ונשאו אתך
 בדומין לך ליהוי
 They should be similar to you, משה רבינו,
 of pure lineage.